

మహాలయ తీర్థ శ్రాద్ధ ప్రయోగః

అదే దీపారాధనం కృత్వా ఆచమ్య ।

ఓం కేశవాయ స్వాహా శ్రీకృష్ణాయనమః

పవిత్రం ధృత్వా ॥ ఓం పవిత్రవంతః తత్సమాశత । త్రిరాచామేత్
..... శ్రోత్రే । ఉత్తిష్ఠన్తు పుణ్యతిథౌ ప్రాచీనావీతీ । పితౄణాం
మాతామహాదీనాంచ అక్షయ్య పుణ్యలోక ఫలా వాప్త్యర్థం కన్యాగతే సవితరి
ఆషాఢ్యాది పంచమాపరపక్షే కర్తవ్య సకృన్మహాలయా భ్యాన్న శ్రాద్ధం కరిష్యే,
కన్యాగతే దేవ గురౌ సార్థ త్రికోటి తీర్థ సహిత కృష్ణవేణీ పుష్కరప్రయుక్త తీర్థాభ్యాన్న
శ్రాద్ధం కరిష్యే ఇతి పుష్కర శ్రాద్ధే) కాలే అనుజ్ఞార్థం సంభవత్పరిషత్ ప్రాయశ్చిత్తం
కరిష్యే । తిలదర్శన హిరణ్యాక్షతాన్ గృహీత్వా । ఆత్మప్రదక్షిణత్రయం కృత్వా ।
సమస్త సంపత్ ప్రీణాతి ॥

ప్రాచీనావీతీ । పితౄణాం మాతామహాదీనాంచ అక్షయ్య పుణ్యలోక
ఫలావాప్త్యర్థం కన్యాగతే సవితరి ఆషాఢ్యాది, పంచమాపరపక్షే కర్తవ్య సకృన్మహాలయా
భ్యాన్న శ్రాద్ధం కర్తుం ముఖ్యకాలో భూత్వా అధికార సంపదస్వీతి, భవన్తో బృవన్తు
। కర్తుం అధికారసంపదస్సు । సవ్యం । కాలశ్చ.....శుచీని భవన్తు । దేవతాభ్యః
..... ప్రాచీనావీతీ । అన్మత్పితౄణాం మాతామహాదీనాంచ అక్షయ్య
పుణ్యలోకఫలావాప్త్యర్థం కన్యాగతే సవితరి ఆషాఢ్యాది, పంచమాపరపక్షే కర్తవ్య
సకృన్మహాలయాభ్యాన్న శ్రాద్ధే, పితౄ, పితామహ, ప్రపితామహానాం,
గోత్రాణాం, శర్మణాం వసురుద్ర ఆదిత్య రూపాణాం, మాతృపితామహి
ప్రపితామహీనాం గోత్రాణాం దాయీనాం వసురుద్ర ఆదిత్య రూపాణాం ॥
జనక పితౄ పితామహ ప్రపితామహానాం గోత్రాణాం శర్మణాం
వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం. జనక మాతృ పితామహి ప్రపితామహీనాం
రూపాణాం సాపత్నీమాతుః (సవితీతల్లి) గోత్రాయాః దాయాః

వసురూపాయాః । మాతామహ మాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహానాం
 గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్ర ఆదిత్య రూపాణాం, మాతామహి,
 మాతుః పితామహి, మాతుః ప్రపితామహీనాం గోత్రాణాం
 దాయినారం వసురుద్ర ఆదిత్య రూపాణాం॥

సుతస్య (కొడుకు) గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య
 జేష్ఠ/కనిష్ఠ భ్రాతుః (అన్న/తమ్ములు)..... గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య
 జేష్ఠ/కనిష్ఠ పితృవ్యస్య (పెత్తండ్రీ/పినతండ్రులు).. గోత్రస్య... శర్మణః... వసురూపస్య
 మాతులస్య (మేనమామ)..... గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య
 దుహితుః (కుమార్తె)..... గోత్రాయాః..... పదాయాః..... వసురూపాయాః
 ఆత్మభగిన్యాః (అక్క చెల్లెండ్రు)..... గోత్రాయాః..... పదాయాః ... వసురూపాయాః
 దౌహిత్రస్య (కూతురి కొడుకు (మనుమడు)).. గోత్రస్య.. శర్మణః ... వసురూపస్య
 భాగినేయకస్య (మేనల్లుడు)..... గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య
 పితృభగిన్యాః (మేనత్త)..... గోత్రాయాః..... పదాయాః.....
 వసురూపాయాః

మాతృభగిన్యాః (పెత్తల్లి, పినతల్లులు)... గోత్రాయాః... పదాయాః... వసురూపాయాః
 జామాతుః (అల్లుడు)..... గోత్రస్య శర్మణః
 వసురూపస్య

భాన్వుకస్య (అక్క చెల్లెండ్ర భర్తలు)..... గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య
 స్నుషాయాః (కోడలు)..... గోత్రాయాః..... పదాయాః
 వసురూపాయాః

శ్వశురస్య (పిల్లనిచ్చిన మామగారు)..... గోత్రస్య శర్మణః.....
 వసురూపస్య

శ్వశ్వా (పిల్లనిచ్చిన అత్తగారు)..... గోత్రాయాః..... పదాయాః..... వసురూపాయాః
 శ్యాలకస్య (భార్యసోదరులు)..... గోత్రస్య శర్మణః

వసురూపస్య

గురోః (ఉపనయనము చేసినగురువు)...గోత్రస్య.....శర్మణః వసురూపస్య
విద్యగురోః (విద్యను బోధించినవారు).....గోత్రస్య.....శర్మణః..... వసురూపస్య
మన్తగురోః (మంత్రోపదేశము చేసినవారు).....గోత్రస్య.....శర్మణః..... వసురూపస్య
రిక్తినః (ఆశ్రయించినవాడు).....గోత్రస్య.....శర్మణః
వసురూపస్య

సవ్యం । ధూర్విలోచన సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాంచ, ప్రీత్యర్థం,
ప్రాచీనావీతీ (కన్యాగతే దేవగురౌ సార్థత్రికోటి తీర్థసహిత కృష్ణవేణీ పుష్కర ప్రయుక్త
తీర్థాభ్యాన్న త్రాధం) కన్యాగతే సవితరి అషాఢ్యాది పంచమాపరపక్షే కర్తవ్య
సకృన్మహాలయాభ్యు అన్నత్రాధం, అన్నేన హవిషా పార్వణ విధానేన యుష్మదను
జ్జయా సద్దైవమద్య కరిష్యే । సవ్యం । కురుప్వ । ప్రాచీనావీతీ । మహాలయాభ్యాన్న
త్రాధం భవిష్యతీత్యత్ర భవిష్యతి । సవ్యం । ధూర్విలోచన సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం
దేవానాం స్థానే ఆవహనీయార్థే భవద్భిః క్షణఃప్రసాదః కరణీయః । అస్తుకరణీయః
ప్రాచీనావీతీ । అస్మత్ పితృపితామహ ప్రసితామహానాం గోత్రాణాం
శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం, మాతృ పితామహి ప్రపితామహీనాం
...గోత్రాణాం దాయీనాం వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం, స్థానే ఆవహనీయార్థే
క్షణం ధృత్వా భవద్భిః క్షణః ప్రసాదః కరణీయః । అస్తుకరణీయః । జనక పితృణాం,
మాతృణాం స్థానే ఆవహనీయార్థే కరణీయః । సాపత్నీమాతుః
గోత్రాయాః..... పదాయాః వసురూపాయాః స్థానే ఆవహనీయార్థే భవద్భిః
క్షణః ప్రసాదః కరణీయః । అస్తుకరణీయః । మాతామహ మాతుః పితామహ
మాతుః ప్రపితామహానాం గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్ర
ఆదిత్యరూపాణాం । మాతామహి మాతుః పితామహి మాతుః ప్రపితామహీనాం
..... గోత్రాణాం దాయీనాం వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం స్థానే
ఆవహనీయార్థే అస్తుకరణీయః । ఆత్మపత్న్యాః గోత్రాయాః
పదాయాః వసురూపాయాః స్థానే ఆవహనీయార్థే అస్తుకరణీయః ।

నుతాది సర్వేశ్వరార్ణవ పితౄణాం స్థానే ఆవహనీయార్థే క్షణంధృత్వా
..... అస్తుకరణీయః । సవ్యం । అక్రోధనైః తత్కేటి గుణితం భవేత్. విష్ణు
ర్విష్ణు ర్విష్ణుః । గృహంగణే గోమయేన మండల చతుష్టయం, పంచవాక్యత్వా
అర్చయేత్ - ధూర్విలోచన సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాందేవానాం పాద్యస్థానే ఇదమాసనం
పాద్యస్థానే సకలారాధనైః స్వర్చితమస్తు । పితౄ పితామహ ప్రపితామహానాం,
మాతృ పితామహి ప్రపితామహీనాం పాద్యస్థానే ఇదమాసనం స్వర్చితమస్తు
। సాపత్నీమాతుః పాద్యస్థానే ఇదమాసనం స్వర్చితమస్తు । మాతామహ
మాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహానాం, మాతామహి మాతుః పితామహి
మాతుః ప్రపితామహీనాం, పాద్యస్థానే స్వర్చితమస్తు । ఆత్మపత్న్యాది
సర్వేశ్వరార్ణవ పితౄణాం పాద్యస్థానే స్వర్చితమస్తు (సర్వం ప్రత్యాబ్ధికవత్
విధిః) ఇతి పాదప్రక్షాళన విధిః । బ్రాహ్మణాన్ స్వ, స్వ, స్థానేషు ఉపవేశయేత్ ।
ధూర్విలోచన సంజ్ఞక విశ్వేదేవాః భూర్భువస్సువః స్వాహా అయంవో విష్ణురః
అత్రోపవిశామ । ప్రాచీనావీతీ । అస్మత్పితౄ పితామహ ప్రపితామహాః
మాతృపితామహి ప్రపితామహ్యాః భూర్భువస్సువః స్వధా అత్రోపవిశామ
। జనక పితౄ, పితామహ, ప్రపితామహాః జనక మాతృ, పితామహి, ప్రపితామహ్యాః
భూర్భువస్సువః స్వధా అయంవో విష్ణురః । సాపత్నీమాతః భూర్భువస్సువః స్వధా
..... విశామ । మాతామహ మాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహాః
మాతామహి మాతుః పితామహి మాతుః ప్రపితామహ్యాః । భూర్భువస్సువః స్వధా
..... విశామ । ఆత్మపత్న్యాది సర్వేశ్వరార్ణవ పితరః భూర్భువస్సువః స్వధా
..... విశామ । సవ్యం । ఓంఓంఓం పుణ్యతిథౌ । ప్రాచీనావీతీ । పితౄణాం
మాతామహాదీనాంచ అక్షయ్య పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం, కన్యాగతే సవితరి
ఆషాఢ్యాది పంచమాపరపక్షే కర్తవ్య, సకృన్మహాలయాభ్యాన్న శ్రాద్ధే భవదనుజ్ఞయా
ప్రశ్రాంతం శ్రాద్ధకర్మ కరిష్యే । సవ్యం । కురుష్వ । ప్రాచీనావీతీ । అపహతా
పితరోహవేషు । పితౄస్థానేషు మండాలాని కృత్వా, తేషు తిలదర్శాన్నిక్షిప్య । సవ్యం
। తూర్జ్ణం విశ్వేదేవస్థానే యవోదకేనావోక్ష్య । చతురశ్రమండల ద్వయం కృత్వా ।

శత్రువదర్శాన్నిక్షిప్య । గాయత్ర్యా ఆత్మానం పాకద్రవ్యాణిచ సంప్రోక్ష్య । విధివత్,
విశ్వేదేవార్చనం, పిత్రాది సర్వేభ్యః అర్చనం కుర్యాత్ । అగ్నైకరణహోమం
ప్రత్యాబ్ధికవత్ హుత్వా ।

పితర్చనే విశేషః

యుష్మదను జ్ఞయా పిత్రాద్యర్చనం కరిష్యే । కురుష్వ । ప్రాచీనావీతీ ।
అస్మత్ పితృపితామహ ప్రపితామహానాం గోత్రాణాం శర్మణాం
వసురుద్ర ఆదిత్య రూపాణాం, మాతృ పితామహి ప్రపితా మహీనాం.....
గోత్రాణాం దాయినాం, వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం ఇదమిద మాసనం
..... హస్తోదకందత్వా । అస్మత్పితృణాం అక్షయ్య పుణ్యలోకఫలా వాప్త్యర్థం
కన్యాగతే సవితరి ఆషాఢ్యాది పంచమాసరపక్షే కర్తవ్య, సకృన్మహాలయాభ్యాన్న
శ్రాద్ధేక్షణః క్రియతాం । అస్తు క్రియతాం । ఓంతథా । ప్రాప్నువన్తు భవన్తః ।
ప్రాప్నువామ । దర్భేషు అర్ఘ్యపాత్రాణ్యాసాద్య పితృవర్గేత్రీణి, మాతృవర్గేత్రీణి, సర్వంషట్
పాత్రాణి ఆసాద్య, ప్రోక్ష్య, ఉత్తానాని కృత్వా పునః ప్రోక్ష్య తిలాన్ వికీర్య,
ఉదకమాపూర్య అభిమన్త్య । శన్నోదేవీ వన్తునః । తిలోసి సోమ
స్వధవహి । అస్మత్ పితరం గోత్రం శర్మాణం వసురూపం ఇమాన్లోకాన్
ప్రీణయాహినః స్వధానమః । పితామహం గోత్రం రుద్ర రూపం
..... స్వధానమః । ప్రపితామహం గోత్రం ఆదిత్యరూపం
..... స్వధానమః । మాతరం గోత్రాం దాం ఇమాన్
స్వధానమః । పితామహీం స్వధానమః । ప్రపితామహీం
స్వధానమః అర్ఘ్యపాత్రేష్వమీగంధాః దర్భైర్వా । పిత్రేతేజుష్టం గృహ్ణామి
..... మాత్రే తే జుష్టం గృహ్ణామి సంత్యర్హాః । ఓం ఉరశంతస్తా
..... అత్త1వే । అస్మత్ పితృపితామహ ప్రపితామహాన్ గోత్రాన్
..... శర్మణః వసురుద్ర ఆదిత్యరూపాన్ । మాతృ పితామహి ప్రపితామహీః

..... గోత్రాః పదాః వసురూపాః అదిత్యరూపాః భవన్సు ఆవాహయిష్యే
 । ఆవాహయ । నవ్యం । ఆయన్తునః..... త్వస్మాన్ ॥ సావధానాభవన్తుతే ।
 సావధానాన్యః । ప్రాచీనావీతీ । హస్తోదకం దత్వా । హస్తేదర్పం నిధాయ । అర్హ్య
 పాత్రంగృహీత్వా । ఇత్యాది సర్వం ప్రత్యాబ్ధికవత్ అర్హ్యం దత్వా ।
 అత్రమాతృణామసి అర్హ్యం దద్యాత్ । అర్చనం కృత్వా । ఏవమేవ జనక పితృ
 మాతృర్చనం కుర్యాత్ । యుష్మదనుజ్జయా సాపత్నీ మాతృ అర్చనం కరిష్యే ।
 సావత్ మాను గోత్రాయః పదాయః వసురూపాయః ।
 ఇదమాసనం హస్తోదకందత్వా । సాపత్నీ మాతుః అక్షయ్య పుణ్యలోకఫలా
 వాప్త్యర్థం కన్యాగతే సనితరి ఆషాఢ్యాది సంవమాపరవక్షే కర్తవ్య
 సకృన్మహాలయాభ్యాన్న త్రాడ్యేక్షణః క్రియతాం । అస్తుక్రియతాం । ఓం తథా ।
 ప్రాప్నువన్తు భవన్తుః ప్రాప్నువాని - దర్శేషు అర్హ్యపాత్రమాసాద్య ప్రోక్ష్య, ఉత్తానంకృత్వా,
 పునః ప్రోక్ష్య, తిలాన్వికీర్చ్య, ఉదకమాపూర్చ్య అభిమంత్ర్య, శంనోదేవీ
 రభిప్రవన్తునః । తిలోసిసోమ ఏహి । అస్మత్ సాపత్నీమాతరం
 గోత్రాం పదాం వసురూపాం ఇమాన్ లోకాన్ ప్రీణయాహినః స్వధానమః
 । అర్హ్యపాత్రేఅమీ గంధాః మః పాత్రం సంపన్నం సుసంపన్నం । స్వధార్హ్య,
 స్వధార్హ్య, స్సన్వర్హ్యః । సాపత్నీమాతరం గోత్రాం..... పదాం వసురూపాం
 భవన్తు ఆవాహయిష్యే । ఆవాహయ । ఉశన్తస్త్వి ఇత్యాది అర్చనాంతం
 కుర్యాత్ । యుష్మదనుజ్జయా అస్మన్మాతామహా ద్యర్చనం కరిష్యే । మాతామహ,
 మాతామహీనామహి, పితృ మాతృవత్ సర్వం అర్చనాంతం కుర్యాత్ । యుష్మదనుజ్జయా
 ఆత్మపత్న్యాది (సుతాది) (భ్రాత్రాది) (పితృవ్యాది) (మాతులాది) సర్వే కారుణ్యార్చనం
 । కరిష్యే । - కురుష్య । ప్రాచీనావీతీ ।

ఆత్మపత్న్యః గోత్రాయః పదాయః వసురూపాయః
 సుతస్య గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య

జేష్ఠ/కనిష్ఠ భ్రాతుః గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య
 జేష్ఠ/కనిష్ఠ పితృవ్యస్య గోత్రస్య..... శర్మణః..... వసురూపస్య
 మాతులస్య గోత్రస్య..... శర్మణః..... వసురూపస్య
 దుహితృః గోత్రాయాః..... పదాయాః..... వసురూపాయాః
 ఆత్మభగిన్యాః గోత్రాయాః..... పదాయాః..... వసురూపాయాః
 దౌహిత్రస్య గోత్రస్య..... శర్మణః..... వసురూపస్య
 భాగినేయకస్య..... గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య
 పితృభగిన్యాః గోత్రాయాః..... పదాయాః..... వసురూపాయాః
 మాతృభగిన్యాః గోత్రాయాః..... పదాయాః..... వసురూపాయాః
 జామాతుః గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య
 భావుకస్య గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య
 స్నుషాయాః గోత్రాయాః..... పదాయాః..... వసురూపాయాః
 శ్వశురస్య గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య
 శ్వశ్ర్వాః గోత్రాయాః..... పదాయాః..... వసురూపాయాః
 శాలకస్య గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య
 స్వామినః గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య
 గురోః గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య
 రిక్తినః గోత్రస్య..... శర్మణః వసురూపస్య

ఇదమాసనం । సుఖాసనం । ఆత్మపత్న్యాది సర్వే కారుణ్య పితృణాం
 అక్షయ్య పుణ్యలోకఫలా వాప్త్యర్థం కన్యాగతే సవితరి ఆషాఢ్యాది పంచమాపరపక్షే
 కర్తవ్య సకృన్మహాలయాఖ్యాన్న శ్రాద్ధేక్షణః క్రియతాం । అస్తుక్రియతాం
 పన్ననః । తిలోసి స్వధవహి । ఆత్మపత్నీం..... గోత్రాం దాం
 వసురూపాం ఇమాన్లోకాన్ ప్రీణయాహిన స్వధా నమః (ఈరీతిగా మిగిలిన

కారుణ్యవర్గములోని వారందరినీ ద్వితీయావిభక్తిలో చెప్పుచూ కుడి చేతి
 బొటనవ్రేలితో నువ్వులను దొప్పలో అద్దవలెను) ఆత్మపత్న్యాది సర్వకారుణ్య పితరః
 అర్హపాత్రే ష్వమీగంధాః ఇత్యాద్యర్చనాంతం కుర్యాత్ । అర్హప్రదాన
 సంబుధ్యా నామగోత్రాణ్యుచ్చారయేత్ । తద్యథా । ఆత్మపత్నీ గోత్ర
 పదే వసురూపే ఇదం తే అర్ఘ్యం స్వధానమః (సుత, భ్రాతృ,
 పితృవ్యాదిభ్యః నివమేవ అర్ఘ్యం దద్యాత్ ।) యుష్మదనుజ్ఞయా సర్వత్ర మండలోద్భర్త
 పాత్రా గౌదనంచ కరిష్యే । కురుక్షేత్రం పరేత్ । అగ్నోకరణం కృత్వా ।
 విశ్వేదేవాది, పితృ మాతృ, మాతామహ మాతామహీ త్వక్తం కుర్యాత్ । కారుణ్యస్థానే
 హస్తోదకం దత్వా । అప్రదక్షిణంప్రసవ । పృథివీతేపాత్రం రక్షస్వ ।
 ఆత్మపత్న్యాది సర్వ కారుణ్య పితరః (సంబోధనలో కారుణ్య వర్గము చెప్పవలెను)
 ఏతద్వః కవ్యం సపరికరం । ఆత్మపత్న్యాది సర్వకారుణ్య పితరో రూపా
 దేవాదేవతేదమన్నం వటచ్చాయేయం । అస్మత్ ఆత్మపత్న్యై
 గోత్రాయై..... దాయై వసురూపాయై (ఇత్యాది కారుణ్యవర్గమంతా చతుర్థివిభక్తిలో
 చెప్పవలెను) ఇదమిదమన్నం అమృత స్వరూపం గయాయాం దత్తమస్తు
 । యేచేహపితరో హేతూన్ । గయేయం ఓంఓంఓం అద్యపుణ్యతిథౌ
 ప్రాచీనావీతీ । అస్మత్ పితౄణాం మాతామహాదీనాంచ అక్షయ్య పుణ్యలోక
 ఫలవాప్త్యర్థం కన్యాగతే సవితరి ఆషాఢ్యాది పంచమాపరవక్షే కర్తవ్య
 సకృన్మహాలయాఖ్యాన్న శ్రాద్ధే అస్మత్, పితృపితామహప్రపితామహాన్ గోత్రాన్
 శర్మణః వసురుద్ర ఆదిత్యరూపాన్ (ఈవిధంగా అన్నివర్గములు ద్వితీయా
 విభక్తిలో చెప్పి) సవ్యం ధూర్విలోచన సంజ్ఞకాన్ విశ్వాన్ దేవాన్ విష్ణుంచ ఉద్దిశ్య
 మయాక్రియమాణేన అనేన । ప్రాచీనావీతీ । అస్మత్ పితౄణాం అక్షయ్య
 పుణ్యలోకఫలావాప్త్యర్థం కన్యాగతే శ్రాద్ధే పితృపితామహ ప్రపితామహానాం
 గోత్రాణాం శర్మణాం వసురుద్ర ఆదిత్య రూపాణాం (ఈవిధంగా

ఘోరంగా అన్నివర్గలకు షష్ఠీ విభక్తిలో గోత్రనామాదులు చెప్పవలెను) ఏతేషాం,
ఏతాసాం సర్వం సగుణం భూత్వా గయా అన్న శ్రాద్ధేనైవ అక్షయ్య తృప్తిర్భూత్వా
ఘనరావృత్తిరహిత శాశ్వత (పుణ్యలోకే) బ్రహ్మలోకే నిత్యనివాస సిద్ధిరస్తు ।
సవ్యం । యథాకాలదత్తమస్తు ఇత్యాది పిండప్రదానపర్యంతం ప్రత్యాభిషేకవత్
కుర్యాత్ ॥

వికిరాన్నంతు, పితృమాతృ, జనకపితృమాతృ, మాతామహా, మహీ,
కారుణ్య స్థానేషుచ దద్యాత్ । సర్వత్ర ఏవమేవశ్లోకః । పఠితవ్యః ।

శ్లో॥ అసంస్మృత ప్రమీతాయే త్యాగిన్యోయాః కులస్త్రియః ।

దాస్యామి తేభ్యో వికిరమన్నం తాభ్యశ్చ పైతృకమ్ ॥

పిండ ప్రదాన చిత్రమ్

ధర్మ పిండాః		ధర్మ పిండాః		ధర్మ పిండాః	
31.స్వామినః		32.గురుః		33.రిక్తిన్	
28.శ్వపర	30.శ్యాలక	29.శ్వశూ		23.పితృభగినీ	
		24.మాతృభగినీ	26.భావుక	22.భాగినేయక	20.భగినీ
			25.జామాతా	21.దౌహిత్రః	19.దుహితా
10.మాతృః		13.మాతృః	3.ప్రపితామహ	17.పితృవ్య	6.ప్రపితామహ
ప్రపితామహ		ప్రపితామహీ			
9.మాతృః		12.మాతృః	2.పితామహ	16.భ్రాతృ	5.పితామహ
పితామహ		పితామహి	15.సుత	27.స్నుషా	
	18.మాతుల		1.పితృ	7.సాపత్నీ	4.మాతృ
				మాతృ	
8.మాతామహ		11.మాతామహి			
			14.ఆత్మపత్నీ		

పిండప్రదానమ్

శ్లో॥ పితౄణాం పశ్చిమే భాగే మాతృపిండం యథాక్రమం ।

మాతామహాశ్చ తత్పూర్వం ఆత్మపత్న్యస్తదుత్తరం ॥

శ్లో॥ సుత భ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతా పిత్రోశ్చ మధ్యమే ।

మాతామహ మహీమధ్యే మాతులాస్సహభార్యకాః ॥

శ్లో॥ దుహిత్రాది తతోఽన్యేషాం శేషం దక్షిణతో విధిః ।

పుంపిండం వామతస్త్రిణాం తత్పుత్రం సముపస్థితం ॥

అంగుష్ఠపరిమాణంతు గోత్రమన్యం నసంస్పృశేత్ । (సాపత్నీ మాత గతించి, తల్లిగూడా మరణించినచో ప్రత్యేకముగా సాపత్నీ స్థానము పెట్టనక్కరలేదు । తల్లి జీవించి ఉండునంత వరకే సాపత్నీ మాతృ స్థానము ప్రత్యేకముగా పెట్టవలెను - తల్లిమరణించిన పిమ్మట, తల్లిని, సాపత్నీమాతనూ ఉద్దేశించి ఒకే పిండము పెట్టవలెను)

ఉదా:- మాతృ సాపత్నీ మాతరౌ శ్రీవత్సస గోత్రే వేంకట్రామపపిచ్చపదే వసురూపే ఇదంతే అర్ఘ్యం స్వధానమః ॥ (పిండప్రదానము ఈరీతిగా చెప్పదగును) ఏతద్వాం మాతృసాపత్నీ మాతరౌ శ్రీవత్ససగోత్రే వేంకట్రామప పిచ్చపదే వసురూపే యాశ్చయువామను । మాతృసాపత్నీ మాతృభ్యాం శ్రీవత్సస గోత్రాభ్యాం వేంకట్రామప పిచ్చపదాభ్యాం వసురూపాభ్యాం యాశ్చయువామను గచ్ఛన్తి తాభ్యశ్చాయం పిండః (తస్మైతే) తాభ్యాంతే స్వధానమః । గయాయాం దత్తమస్తు । ఇతి । ఓంఓంఓం అద్యతిథౌ । ప్రాచీనావీతీ । పితౄణాం మాతామహాదీనాంచ అక్షయ్య సకృన్మహాలయాభ్యాన్న శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదానం కరిష్యే । ప్రాచీనావీతీ । అపాంమేధ్యం మార్జయంతాం పితరః మార్జయంతాం ఆత్మపత్న్యాది సర్వేశ్వర్యా పితరః । ఏతత్తే పితః గోత్ర శర్మన్ వసురూప యేచత్వామను । పిత్రేగోత్రాయ శర్మణే వసురూపాయ యేచత మనుగచ్ఛన్తి తేభ్యశ్చాయం పిండః తస్మైతే స్వధానమః గయాయాం దత్తమస్తు ।

(ఉవిధంగా అన్నీ సంబోధన, చతుర్థిలో చెప్పవలెను) (అన్నదమ్ముల, పినతండ్రి,
 పెత్తంద్రుల, మేనమామల భార్యలు మరణించినచో) తత్పుత్రి గోత్రే
పదే వసురూపే యాశ్చత్వామను । తత్పుత్ర్యై గోత్రాయై పదాయై
 వసురూపాయై యాశ్చతా స్వధానమః గయాయాం దత్తమస్తు । అని
 వారి వారి పిండముల కుడిభాగమున పత్నీపిండముల నుంచవలెను - దైవాద్వా
 వారికుమారులు మరణించి ఉన్నచో) తత్పుత్ర - గోత్ర శర్మన్ వసురూప
 యేచత్వామను । తత్పుత్రాయ - గోత్రాయ - శర్మణే స్వధానమః అని
 తలిదండ్రుల మధ్యభాగమున పుత్రపిండములను ఉంచవలెను । (అటులనే,
 పితృభగినీ మాతృభగినీల భర్తలు కుమారులు మరణించిననూ పైవిధముగానే
 ఆచరించవలెను) పితృభగినీ మాతృభగిని పిండప్రదానముకాగానే తద్భర్తః
గోత్ర శర్మన్ వసురూప యేచత్వామను,..... తద్భర్తే గోత్రాయ.....
 శర్మణే స్వధానమః అని భర్తపిండములను ఆమె ఎడమ పక్కన ఉంచవలెను
 వారి కుమారులకు పిండమీయవలసి యున్నప్పుడు తత్పుత్ర గోత్ర శర్మన్
 స్వధానమః అని వారిరువురి మధ్యలో ఉంచాలి. ఒకరికన్నా ఎక్కువమంది
 పుత్రులు మరణించినచో తదనంతర తత్పుత్ర అని వారిరువురి మధ్యలో ఉంచాలి.
 మధ్యలోని వాడు మరణించి జ్యేష్ఠుడు, కనిష్ఠుడు జీవించి యున్నచో వ్యవహిత
 తత్పుత్రయని చెప్పవలెను, అటులనే అన్నదమ్ములు పినతండ్రి పెదతండ్రి
 విషయములో జ్యేష్ఠుడు మరణించిన యడల జ్యేష్ఠభ్రాత అనియూ పెద్దతండ్రి
 అయినచో జ్యేష్ఠ పితృవ్య అనియూ, చివరి వారైనచో కనిష్ఠ భ్రాతః, కనిష్ఠ
 భ్రాతః, కనిష్ఠ పితృవ్య అనియూ తనకంటే పెద్ద అయిన అన్నమరణించి అంతకంటే
 పెద్దఅయిన అన్నలున్నచో సన్నిహిత జ్యేష్ఠభ్రాతః అనియూ తన తరువాత జన్మించిన
 సోదరుడు మరణించి అంతకంటే చిన్నతమ్ములు ఉన్నయడల సన్నిహిత కనిష్ఠభ్రాతః
 అనియూ అన్నతమ్ములలో ఒక్కడు మరణించినయెడల వ్యవహిత భ్రాతః అనియూ
 సందర్భాను సారముగా చెప్పవలెను)

ధర్మపిండ శ్లోకాః

పితృవంశే మృతాయేచ గతిర్యేషాం నవిద్యతే ।
తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇమం పిండం దదామ్యహం ।
పితృవంశే మృతాయాశ్చ గతిర్యాసాం నవిద్యతే ।
తాసాముద్ధరణార్థాయ ఇమం పిండం దదామ్యహం ।
మాతృవంశే మృతాయేచ గతిర్యేషాం నవిద్యతే ।
తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇమం పిండందదామ్యహం ।
మాతృవంశే మృతా యాశ్చ గతిర్యాసాం నవిద్యతే ।
తాసాముద్ధరణార్థాయ ఇమం పిండం దదామ్యహం ।
విద్యద్భిర్దంష్ట్రభిశ్చైవ విషవారి దవాగ్నిభిః ।
శస్త్రాస్త్ర దండ పాషాణై ర్నఖిభిశ్చుంగిభిర్ద్రవైః ॥

కుష్మాపస్మార లూతాది భగందర జలోదరైః ।
గండమాలాదిభిః పాండు క్షయవ్యాధిభిరర్దితాః ॥
చండాలాద్వైర్హతాశ్చాన్యే ఆశౌచే శయనేమృతాః ।
బ్రహ్మస్వహరణాయేచ సురాపాస్వర్ణహరిణః ॥
గురుదార రతా మూఢాః పరదారరతాశ్చయే ।
బ్రహ్మభూణ వధోఽపేతా యేఽపి చాత్మహనో జనాః ॥
కుబ్జాశ్చ మూకా బధిరాః పితృమాతృ కులోద్భవాః ।
జాయావంశ సముద్భూతాః బాల వృద్ధాశ్చ సూతికాః ॥
తిర్యగ్యోనిషు సంభూతా ఇహచాప్యన్య జన్మని ।
తేషాంపిండో మయాదత్తో హ్యక్షయ్యముపతిష్ఠతు ॥

2 పితృవంశే మృతాయేచ మాతృవంశేతథైవచ ।
గురు శ్వశుర బంధూనాం యేచాన్యేగతి వర్జితాః ॥

క్రియారోప హతాశ్చైవ జాత్యంధాః పంగవస్తథా ।

విలోపామగర్భాశ్చ జ్ఞాతాఽజ్ఞాతాః కులే మమ ॥

తేషాంపిండో మయాదత్తో హ్యక్షయ్య ముపతిష్ఠతు ।

3 అబ్రహ్మణో యేపితృవంశజాతా మాతుస్తథా వంశభవామదీయాః ।

వంశద్వయేస్మిన్ మనుదాసభూతా భృత్యాస్తదైవాశ్రిత దేవరాశ్చ ।

మిత్రాణీసఖ్యః పశవశ్చదాసాః స్పృష్టాశ్చ దృష్టాశ్చ కృతోపకారాః ।

జన్మాంతరేయే మమసంగతాశ్చ తేభ్యస్సదా పిండ మహం దదామి ॥

గయాయాం దత్తమస్తు ॥ యన్మేమాతాప్రమమాద పద్యతాం ।

పితృభ్య స్వధా విభ్య స్వధానమః (ఈవిధంగా అన్నీవర్గములు చతుర్థిలో చెప్పాలి)

ఓం అత్రపితరో పీఠంధత్త పితరః । సవ్యం పిండశేష మామ్రూయాచమ్య

..... ఇత్యాది పిండ పూజాంతం కృత్వా । ఓం.ఓం.ఓం పుణ్యతిథౌ ప్రాచీనావీతీ

పితౄణాం అక్షయ్యపుణ్యలోక ఫలా..... శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదానకాలే

పితౄణాం శాశ్వత పుణ్యలోకఫలా వాప్త్యర్థం యథాశక్తి గోదాన, దశదాన షోడశ

మహాదానాని కరిష్యే తదంగ బ్రాహ్మణ పూజాం కరిష్యే । గవామంగేషు

ప్రయచ్ఛమే ॥ గో,భూ,తిల పండితాః ॥ గావః సువర్ణరజితం షోడశ ॥

ఇత్యాది యథాసంభవద్రవ్యైః దానాని దద్యాత్ ॥ ఓం ఓం ఓం ప్రాచీనావీతీ

పితౄణాం అక్షయ్య పుణ్యలోకఫలావాప్త్యర్థం, కన్యాగతే దేవగురౌ సార్థత్రికోటి

తీర్థసహిత కృష్ణవేణీ పుష్కర ప్రయుక్త తీర్థాభ్యాన్న శ్రాద్ధే అస్మత్ పితృపితామహ

ప్రపితామహాన్ గోత్రాన్ శర్మణః వసురుద్ర ఆదిత్యరూపాన్

(ఈవిధంగా ద్వితీయావిభక్తిలో అన్ని వర్గలు చెప్పాలి) ఏతానేతాః ఉద్దిశ్య

మయాదత్తాః పిండాః గయాపిండ సదృశా భవన్త్వితీ భవన్తో బృవన్తు । గయాపిండ

సదృశాభవన్తు । సవ్యం ! పిండాన్నమస్మత్య । ప్రాచీనావీతీ, అప్పుపిండాన్

ఉద్వాసయిష్యే । ఉద్వాసయ । ఇత్యాది ఆసీమాంతం కుర్యాత్ ॥

శ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణే విశేషః

శ్లో॥ తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే ప్రేతశ్రాద్ధేను మాసికే ।

సపిండీ కరణే చైవ నకుర్యాత్తిలతర్పణమ్ ॥

శ్లో॥ పక్షేమహాలయశ్రాద్ధే తర్పణస్తు దినే దినే ।

సకృన్మహాలయశ్రాద్ధే తర్పణస్తు పరేహని ॥

తీర్థ శ్రాద్ధములందు పరేహని తర్పణలేదు - సద్యఃకాల కర్తవ్యమే ।

ఓం ఓం ఓం పుణ్యతిథౌ । ప్రాచీనావీతీ । పితౄణాం మాతామహానాంచ

అక్షయ్య పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం కన్యాగతే సకృన్మహాలయాభ్యాన్నశ్రాద్ధీయ
పరేహనికర్తవ్య తిలతర్పణం దేశకాల సద్యః కరిష్యే ॥

సవ్యముగా నీరువదలవలెను । ప్రాచీనావీతీ ।

అస్మత్ పితరం.....గోత్రం....శర్మాణం వసురూపం స్వధానమ స్తర్పయామి ॥

త్రివారం

పితామహం.....గోత్రం....శర్మాణం రుద్రరూపం స్వధానమ స్తర్పయామి ॥

త్రివారం

ప్రపితామహం.....గోత్రం....శర్మాణం ఆదిత్యరూపం స్వధానమ స్తర్పయామి ॥

త్రివారం

(ఈవిధముగా అన్ని వర్గలకూ ద్వితీయా విభక్తిలో తర్పణమీయవలెను)

నీవీతీ భూత్వా యేకే చాస్మత్ సూత్రనిష్ఠీడనోదకమ్ ॥

శ్రీరామ రామ రామ

ఇతి మహాలయ ప్రయోగస్సమాప్తః
